

بخوان به نام پروردگارت که آفرید

انسان را از علق آفرید

بخوان و پروردگار تو کریمترین [کریمان] است

همان کس که به وسیله قلم آموخت.

سوره العلق آیه ۱الی ۴

حکم تنبیه اطفال

● تتبع ونگارش: معراج الدین نایل

یکی ازمسائل مهم وپیچیده تربیتی که اکثر پدران ومادران درآن دچار تردیدند ،چگونگی برخورد با آنان با کارهای نادرست کودکان است، به طوری که بیشتر اوقات والدین متحیر میمانندکه درمقابل خطاها و کجرویهای فرزندانشان و روی پرتافتن آنان از توصیه ها و راهنمایی ها چه واکنشی نشان دهند. اگر در مقابل کارهای زشت و ناپسند آنان سکوت کنند کودکان بر خطاهای خود افزوده و جسارت بیشتر پیدا میکنند، و اگر عکس العمل نشان داده و فرزندان را تنبیه کنند چه بسا که مشکلات دیگری هم بیافرینند. بسیاری از مسلمانان در صورت سرکشی اولاد های شان از تنبیه بدنی کار میگیرند و استدلال شان هم حدیث مشهوری است که در مورد امر به نماز فرزندان وارد شده است و واژه ضرب در آن بکار رفته است.

دراین چند سطور، نخست به برداشتهای نادرست از این حدیث پرداخته شده و بعد توصیه های لازم در این زمینه را، قابل توجه ولی طفل مطرح کرده ایم.

۱- برداشت نادرست از حدیث ضرب اولاد درحدیث ی راجع به تمرین و عادت دادن فرزندان به نماز از پیامبر خدا (ص) وارد شده است که قرار ذیل است:

ترجمه : اولاد های تان را در هفت سالگی به نماز و کار های نیک امر کنید و در ده سالگی در صورت سر باز زدن تنبیه کنید و لزوما در همین ده سالگی بستر خواب شان را جدا کنید.

راجع به این روایت نکاتی وجود دارد که عدم توجه به این نکات موجب برداشت غلط از روایت می شود:

اول: در سیره عملی پیامبر (ص) و توصیه تربیتی ایشان، زدن کودکان دیده نشده وحتى از این اقدام نهی نموده اند، در حدیثی حضرت (ص) فرمود: ترجمه : فرزندان را زن و برای ادب کردنش، از او قهر کن، ولی مواظب باش، قهرت طول نکشد (و هر چه زودتر آشتی کن.) در این حدیث تنبیه بدنی یعنی زدن طفل را صریحا منع فرموده و در عوض از مجازات عاطفی استفاده کرده است.

دوم: پیامبرخدا (ص) در روایات دیگر تنبیه بدنی را مورد مذمت قرار داده و این عمل را موجب پرداخت قصاص دانسته است و برای تنبیه مجازاتهای عاطفی را جای گزین نموده اند. آنحضرت (ص) در مذمت کسانی که همسران خود را کتک می زنند فرموده است: ترجمه: من تعجب می کنم از کسانی که زنان خود را کتک می زنند و چنین کسانی به کتک خوردن اولیت دارند تا زنان، سپس فرمود: زنان خود را با چوب نزنید که در آن قصاص است بلکه اگر می خواهید تربیت و تنبیه کنید می توانید به گرسنگی و برهنگی ایشان را بزیند تا آنکه فایده دنیوی و اخروی نصیبتان شود. همان گونه که در این روایت آمده ،پیامبر خدا (ص) خودشان نیز دیگران را از تنبیه بدنی نهی نموده و مراد از «زدن» را در تنبیه بدنی نمی دانستند، بلکه «زدن» را در قالب مجازات عاطفی تفسیر کردند.

سوم: اگر مراد این روایت تنبیه بدنی هم باشد، برای کسانی است که در تربیت اولاد خود انواع تدبیرهای لازم را به کار گرفته اند و در این مسیر بر اساس دستورات دینی آهسته آهسته و به تدریج جلو رفته اند.

ادامه در صفحه ۲

بورد آموزگاران تعلیمات حقوق مدنی ریاست عمومی مساعدت های حقوقی وزارت عدلیه، مطابق پلان مطروحه ای شان به روزهای دوشنبه، سه شنبه و چهارشنبه مورخ ۲۶، ۲۷، ۲۸ حمل سال ۱۳۹۸ ورکشاپ آموزشی سه روزه را تحت عنوان معرفی مراسم عروسی ازبیدگاه شرع وقانون برای اعضای مبلغین ساحوی دردفتراکشان دایر نمودند، موضوعات که روی آن بحث وتبادل نظرسورت گرفت چون، محافل عروسی، نامزدی یا شیرینی خوری، طویانه، خویش خوری، شب حنا، مهر، مهرالمثل، جهیز، پایوازی وچندین موارد دیگر، دراین ورکشاپ همه ای مبلغین ساحوی اشتراک نموده بودند.

چگونگی ایجاد گذر در ناحیه

● تتبع ونگارش: بشیراحمد عزیزی

ارگانهای محلی ارایه نمایند . شاروالی کابل از این حکم مستثنی است". از مطالعه ماده چهارم این قانون نتیجه می گیریم که مهمترین مکلفیت یک شاروال کاهش فقر و اشتغالزایی در سطح شهر می باشد.

تقسیم شاروالی به نواحی:

ولایت کابل که یکی از پر جمعیت ترین ولایات کشور محسوب می شود به بیست و دو ناحیه تقسیم شده و هرناحیه نظر به جمعیت آن دارای چندین گذر می باشد. ماده شانزده قانون شاروالی در این رابطه چنین مشعر است" (۱) شاروالی ها به نواحی تقسیم می گردند .

(۲) شاروالی مکلف است دفتر محلی (ناحیه) را جهت اجرای وظایف که شاروال در رابطه به موارد ذیل دستور می دهد ایجاد نماید:

۱- جمع آوری عواید شاروالی. ۲- نظارت از اجرای اموری که به نمایندگی از شاروالی توسط شخص دیگر در ساحه مربوط اجراء می گردد . ۳- همکاری و عرضه خدمات که مطابق احکام این قانون شاروالی مکلف به اجرای آن می باشد. (۳) رییس یا مدیر ناحیه از فعالیتهای که توسط ناحیه در ساحه مربوطه اجرا می شود نظارت می نماید.

چگونگی ایجاد گذر:

گذر به چه صورت ایجاد می شود در مورد چگونگی بوجود آمدن گذر و هدف از ایجاد آن باید گفت که عمده ترین وظایف و صلاحیت های شاروالی که احداث زیربنا ها و عرضه خدمات با کیفیت می باشد که باید به نحو احسن نظم و انسجام یافته و محقق گردد چنانچه ماده پنجاه و دوم قانون شاروالی در زمینه ذیلا صراحت دارد:

" (۱) نواحی شاروالی به حیث واحدهای اداری به گذر ها تقسیم می گردند. (۲) گذر دارای حداقل پنج صد واحد مسکونی و حد اکثر هزار واحد مسکونی می باشد.

ادامه در صفحه ۲

درجوامع فعلی، اداریه جامعه و حمایت از شهروندان در برابر انواع خطرات و آسیب هایی که می تواند آنها را تهدید کند، برعهده ی دولت گذاشته شده است. دولت نیز موظف است در چهارچوب قانون به این وظیفه عمل کند، اما نمی توان این موضوع را نادیده گرفت که ممکن است در برخی از موقعیت ها، اشخاص در معرض خطرانی قرار گیرند و در آن زمان هیچ دسترسی به نهادهای دولتی وجود نداشته باشد یا مراجعه به آنها زمان گیر باشد و موجب زیان بیشتری شود.

در چنین موقعیت هایی قانون گذار به نمایندگی از جامعه به اشخاص این مجوز را می دهد که از خودشان در برابر صدمات و آسیب هایی که در معرض آن قرار گرفته اند، محافظت کنند. ازآنجا که چنین اجازه جنبه استثنایی دارد، باید شرایطی که قانون گذار برای آن درنظر گرفته است، وجود داشته باشد؛ یعنی هم باید رفتار فرد به گونه ای باشد که بتوان آن را دفاع نامید و هم باید رفتاری که در مقام دفاع انجام شده است، مشروع باشد.

همان طور که در دفاع مشروع اشخاص به صورت استثنایی مجوز دفاع و محافظت از خود در برابر برخی از آسیب ها و خطرات خود را پیدا می کنند. به طور ویژه باید این خطرات از انواع خطرانی باشد که شخص در صورت قرار گرفتن در معرض آن، به هر علت نتواند با مراجعه به نهادهای دولتی از خود در برابر آن محافظت کند. حال باید دید که درنظر گرفتن چنین حقی برای شهروندان چه آثاری به دنبال دارد.

دفاع مشروع حقی است که در قانون پیش بینی شده و از علل موجهه جرم به شمار می رود. علل موجهه جرم به شرایطی گفته می شود که درصورت وجود آنها، رفتاری که در حالت عادی جرم به شمار می رود، دیگر جرم نخواهد بود. به عبارت بهتر، علل موجهه جرم باعث می شوند رفتاری که جرم است، دیگر جرم نباشد. دفاع مشروع نیز یکی از علل موجهه جرم است؛ یعنی اگر قانون گذار رفتاری را جرم قلمداد نموده

شرایط دفاع مشروع

● تتبع ونگارش: عبدالرحمن عظیمی

و شخصی این رفتار را در حالت دفاع مشروع انجام دهد، چون دفاع مشروع از علل موجهه جرم است باعث می شود که این رفتار از حالت جرم بودن خارج شود و دیگر نتوان آن را جرم دانست.

به عنوان نمونه، قتل رفتاری مجرمانه است؛ یعنی قانون آن را ممنوع کرده و برای مرتکب آن مجازات درنظر گرفته است که این مجازات می تواند براساس نوع قتل، قصاص یا پرداخت دیه به همراه تحمل حبس باشد. باین حال اگر شخصی در حین دفاع مشروع، رفتاری انجام دهد که باعث مرگ دیگری شود، نمی توان وی را به خاطر ارتکاب قتل به مجازات قصاص محکوم کرد؛ حتی اگر این قتل به صورت عمدی واقع شده باشد.

بنابراین، اصل بر این است که ارتکاب جرم تحمل مجازات را به دنبال دارد؛ یعنی هر کس مرتکب رفتار ممنوعه ی قانونی شود، باید عقوبت آن را تحمل کند، اما گاه به علت وجود برخی عوامل، شخص مجرم مجازات نمی شود که یکی از این موارد، ارتکاب جرم در حین دفاع مشروع است. البته همان طور که پیش تر نیز ذکر داده شد، دفاع مشروع به طور کلی بر عنوان مجرمانه اثر می گذارد؛ یعنی عمل را از شمول عنوان مجرمانه خارج می کند و از این طریق باعث می شود که فرد مجازات نشود.

شرایط تحقق دفاع مشروع:

حال که به اختصار با دفاع مشروع و تأثیر آن در مجازات افراد آشنا شدیم، باید به این نکته اشاره کنیم که تحقق دفاع مشروع منوط به رعایت شرایط است. یعنی نمی توان هر نوع دفاعی را مشروع دانست، اما پرسش این است که چه شرایطی برای تحقق دفاع مشروع لازم است؟ به عبارت بهتر، باید چه شرایطی وجود داشته باشد تا بگوییم دفاعی که صورت گرفته مشروع است؟ پرداختن به شرایط دفاع مشروع نیاز به تحلیل و بررسی فقره (۲) ماده ۱۳۷ کود جزای افغانستان را دارد، زیرا در این ماده، قانون گذار دفاع مشروع را پیش بینی کرده است. تصریح میدارد:

ادامه در صفحه ۲

حکم تنبيه...

نه تندى اعمال کرده اند و نه کندى و مسامحه نموده اند اما با اين حال همچنان فرزند شان از خواندن نماز سرباز مى زند در اين صورت مسئله کتک زدن و تاديب مناسب، آنهم نه شديد و نه اين که برخى والدين بدون اين که کمترين قدمى در راستاى آموزش دينى فرزندشان برداشته باشند باشند اين روايت و بدون در نظر گرفتن توضيح و تفسيرهاى جانبى آن به يکباره به جان فرزند خود افتاده و انتقام تمامى سهل انگارى هاى خود نسبت به تربيت فرزند را از کودک خود بگيرندو در نتيجه فرزند خود را نسبت به دين و نماز بيزار نمايند. چهارم.هدف از توصيه هاى اسلام تربيت دينى صحيح فرزندان مى باشد لذا اگر عملى کردن چنين توصيههاى، حتى با در نظر گرفتن تمامى جوانب گفته شده آن، اثر سوء داشته باشد و فرزند را به لجابت و مقاومت وادار نمايد، نبايد به آن متوسل شد.

۲- نکات قابل توجه والدين گرامى:

تنبيه ممکن است به صورت گوناگون انجام گيرد و منحصر به کتک زدن نيست؛ زيرا ترشرو يى و اخم نمودن نيز نوعى تنبيه است، همچنان که محروم کردن کودکان از بعض امور خوشايند و پر جاذبه نيز تنبيه ديگرى است؛ اما در تنبيه جسمانى نيز مراد توسل به شيوه هاى خشن و وحشيانه و ضربه زدن باترکه انار روشى لنگ و شلاق و. . . نيست. مثلا در مورد وسيلهٔ تنبيه زن به وسيلهٔ شوهر که قرآن در آيهٔ «واضربوهن. . .» به آن اشاره کرده، بر خى مفسران ميگويند مراد از ضرب «زدن" با مسواک است.

بنابراين، اگر در باب تنبيه زن توسط شوهر بدین گونه بر خورد شود. شيوهٔ خاص تنبيه کودک نيز معلوم است. به اوليا و مريان توصيه ميشود که: **اولا:** تنبيه و به ويژه تنبيه بدنى را به عنوان شيوه هاى عمومى واصل اوليهٔ برخورد با خطاهاى کودکان به کار نگيرند.

ثانيا: براعصاب واحساسات خود مسلط باشند ودر صورت لزوم از تنبيه استفاده کنند تا جلو کجروى کودک را بگيرند، نه اينکه خشم خود را بر کودک خالى کنند.

ثالثا: به حداقل تنبيه اکتفا کنند و از آن فراتر نروند.

رابعا: براى تنبيه کودک از هر وسيله اى استفاده نکنند، همچنين بر صورت و مواضع آسيب پذير کودک نزنند و از شدت عمل و تنبيهات خشن جدا پرهيز کنند.

خامسا: از درسهاى تربيت عملى پيامبر گرامى اسلام اين بد ست مى آيد که حتى اگر نيازى به تنبيه فرزندان باشد، آنها را نزنيم بلکه در چنين مواقعى ميتوان با آنها قهرشد؛ زيرا اين عمل در روحيهٔ کودک تأثير به سزاى دارد و کودک احساس ميکند با قهر کردن پدر يا مادر از او، گويى تمام درها به رويش بسته ميشود و هيچ راهى جز دست کشيدن از کارهاى خلاف خود ندارد، پس ميکوشد از کارهاى زشت خود دست بردارد و از پدر و مادر يا مربى هم پوزش بخواهد، اما نبايد قهر کردن خيلى طول بکشد و گرنه بازتابهاى منفى ديگرى در بر خواهد داشت.

منابع وماخذ :

قرآنکريم.

احاديث نبوى .

کتاب تربيت فرزندان از منظر اسلام

چگونگی ایجادگذر...

(۳) گذر به پیشنهاد ساکنين ساحه مربوط ، حصول اطمینان شاروال و مجلس شاروالى مربوط و منظوری شاروال ایجاد می شود. (۴) امور مربوط به ایجاد گذر ها در طرز العمل جداگانه تنظيم می گردد."

تعيين وکیل گذر:

با توجه به مختصر آگاهی که در مورد گذر ارايه شد حالا می پردازيم به اينکه وکیل گذر چه کسی بوده می تواند و دارای کدام وظايف می باشد. بر حسب ماده بيست سوم قانون شار والى وکیل گذر " نماينده یک گذر است که مطا بق حکم ماده پنجاه و دوم اين قانون تعيين می گردد."

قبلا اشاره نموديم که یک گذر با توجه به ماده ۵۲ اين قانون با حد اقل پنج صد واحد مسکونی و حد اکثر با داشتن هزار واحد مسکونی می تواند ایجاد گردد.

هر گذر دارای یک وکیل می باشد چنانکه ماده ۵۳ قانون مزبور در زمينه می نگارد:

" (۱) گذر دارای وکیل می باشد که به پیشنهاد ساکنين گذر و منظوری شاروال تعيين می گردد.

(۲) طرز پیشنهاد شرايط تعيين و عزل وکیل گذر در طرزالعمل که از طرف اداره ارگانهاى محلی وضع می شود ، تنظيم می گردد.

(۳) کميسيون مستقل اصلاحات ادارى و خدمات ملکی مکلف است در مشوره با اداره ارگانهاى محلی طرزالعمل را جهت وضع حد اقل معيارهاى واجد شرايط بودن متقاضيان موقف وکیل گذر ، وضع و نشر نمايد.

(۴) وکیل گذر وظايف و صلاحيتهاى مربوط را طور داوطلبانه بدون دريافت مزد، اجراء و اعمال می نمايد.

وظايف وکیل گذر:

زمانیکه یک وکیل از طرف ساکنان گذر انتخاب شد وظايفی دارد که بايد مطابق ماده ۵۴ با شاروال همکاری نمايد در رابطه به موضوع صراحت ماده فوق را مطالعه می کنيم:

(۱)وکیل گذر در اجرای وظايف، مکلفيتها و اعمال صلاحيت هاى که مطابق احکام اين قانون و ساير اسناد تقنينی به شاروالى اعطاء گرديده است ، همکاری می نمايد.

(۲) وکیل گذر امور ذيل را در ساحه مربوط اجراء می نمايد:

۱- اشتراک در مراسم رسمى ، جشن، عيد و توزيع صدقات.

۲- اشتراک در مراسم نکاح و همکارى در تسهيل اصدار نکاح خط.

۳- ارايه گزارش طور ماهوار از ملکيت هاى تحت اجاره يا رهن واقع در گذر مربوط به ناحيه مربوط.

۴- همکاری با ناحيه مربوط در تنظيم و سر سبزى و حفاظت آن.

۵- همکاری با موظفين صحت عامه.

۶- تصديق از سکونت اهالى گذر .

۷- همکاری در تامين نظم و امن عامه.

۸- معرفى معيوبين، ورثه و ساير اهالى مستحق به جمعيت هلال احمر افغانى (سره مياشت) يا ساير موسسات خيريه.

۹- تطبيق لوايح و طرزالعمل هاى شاروالى.

۱۰- اجرای ساير وظايف مطابق هدايت کتبى ناحيه مربوط.

(۳)وکیل گذر در جلسات بررسى عملکرد شاروالى توسط اهالى مربوط،مطابق احکام اين قانون اشتراک می نمايد.

(۴) وکیل گذر فهرست اسامى تمام ساکنين گذر مربوط راقبل از شروع سال مالی به شاروالى تقديم می نمايد.

(۵) اداره ارگانهاى محلی می تواند با وضع طرز العمل ها، لوايح و رهنمودها ، وظايف و صلاحيتهاى بيشتى را به وکیل گذر اعطاء نمايد.

از مطالعه متون فوق الذکر به اين نتيجه می رسيم که گذر بخشى از ناحيه بوده که با داشتن حد اقل پنج صد واحد مسکونی می تواند ایجاد شود. هرگذر دارای یک نماينده يا وکیل گذر می باشد که وکیل گذر با توجه به مندرجات ماده فوق می تواند با شاروالى مربوطه همکاری نمايد.اما نکته قابل ذکر اين است که یک وکیل گذر با اين لايحه وظايف چگونه می تواند به مسووليت خويش بدون کدام وجه مادی عمل نمايد . در اين صورت يا وظايف محول به خوب وجه عملى ىى شود و يا اينکه ممکن بعضى از وکلای گذر طور عمل نمايند که ساکنين محل از مطالبات گزاف آنان به ستوه امده و در جستجوى راه هاى حل ديگر باشند.

منابع و ماخذ:

قانون اساسى

قانون شاروالى

(۲) حق دفاع مشروع تحت شرايط ذيل بوجود می آيد:

۱- دفاع در برابر عمل خلاف قانون و غير عادلانه.

۲- دفاع در برابر حمله و تعرض بالفعل يا قريب الوقوع.

۳- همزمان بودن دفاع با حمله شخص متجاوز.

۴- متناسب بودن دفاع با خطرمورد تهديد.

۵- دفاع يگانه وسيله دفع خطر باشد.

۶- دفاع کننده قصدآ سبب ايجادعمل جرمى طرف مقابل نشده باشد.

گاه فردى در مقام دفاع از نفس، عرض، ناموس، مال يا آزادى تن خود يا ديگرى در برابر هرگونه تجاوز يا خطر فعلى يا قريب الوقوع با رعايت مراحل دفاع، مرتکب رفتارى شود، طبق قانون جرم محسوب ىى شود.» شرايطى که درصورت اجماع باعث مى شوند رفتار فرد جرم شناخته نشود، از قرار زير هستند:

براى آشنايى با شرايط دفاع مشروع، لازم است نکاتى در خصوص اين ماده توضيح داده شود که در ادامه به آنها اشاره مى کنيم.

۱-ارتکاب جرم در حين دفاع مى تواند براى دفاع از موضوعات مختلفى صورت بگيرد، اما در صورتى مى توان رفتارى را دفاع مشروع دانست که براى حمايت از نفس (جان)، عرض (آبرو)، ناموس، مال يا آزادى خود يا ديگران انجام شده باشد. درواقع، امور متعددى مى تواند اما قانون دفاع از تمامى آنها را مشروع و مجاز ىى داند. نکته ى قابل توجه آن است که گاه فرد رفتارى را براى دفاع از نفس، ناموس، مال يا آزادى خود انجام مى دهد و گاه اين رفتار مجرمانه را براى دفاع از ديگرى مرتکب مى شود.قانون اين دفاع را با رعايت شرايط که به آن اشاره شد، مشروع مى داند.

- دفاع در برابر حمله و يا تعرض که عملاً صورت مى گيرد، صورت گرفته باشد و يا عمل در آستانه به وقوع پيوستى مى باشد طور مثال شخصى بالای شخصى ديگرى تعرض و يا حمله مى نمايد فرديکه مورد حمله قرار گرفته در صورتیکه همزمان به دفاع متوصل گردد ، دفاع مشروع دانسته شده در غير آن دفاع مشروع محسوب ىى گردد. ويا حمله يا تعرض در حالت بوقوع پيوستن باشد. طور مثال شخصى با سلاح ناريه شخصى ديگرى را نشانه مى گيردو هدفش مورد اثابت قرار دادن آن شخص مى باشد در آن صورت هم فرد مورد هدف از خود دفاع مى نمايد در صورتیکه متناسب عمل نموده باشد، دفاع مشروع دانسته مى شود.

-رفتارى که فرد به عنوان دفاع انجام مى دهد، بايد براى دفع تجاوز يا خطر ضرورت داشته باشد. اين شرط بدین معناست که اگر شخصى که در معرض خطر قرار گرفته، بتواند فرار کند يا با استفاده از روش هاىى همچون فریاد زدن از ديگران کمک بگيرد و به اين نحو متجاوز را دفع کند، بايد از همان روش استفاده کند. مثلا شخصى را تصور کنيد که مورد حمله و تجاوز قرار گرفته است. اين شخص اگر بتواند از مأموران امنيتى کمک بگيرد، موظف است همين کار را براى محافظت از خود انجام بدهد. حال اگر به جای کمک گرفتن از آنها، خودش به دفاع از خود بپردازد و در حين دفاع رفتارى انجام دهد که به مرگ مهاجم منتهى شود، ىى توان گفت چنين دفاعى مشروع است. درواقع مشروع بودن دفاع منوط به اين است که دفاع تنها راه ممکن براى دفع خطر و رهاىی از حمله در صورتیکه دفع مهاجم به هيچ وسيله ى

ممکن نباشد.

به مثال ديگرى توجه کنيد. شخصى با قمه به ديگرى حمله مى کند و کسی که مورد حمله قرار گرفته است، قمه را از دست او مى گيرد و سپس با همان قمه فرد مهاجم را مى کشد. در اين حالت ىى تواند ادعا کند که براى دفاع از خودش مهاجم را کشته است، زيرا با گرفتن قمه از دست مهاجم، خطر رفع شده و ىى توان گفت ارتکاب اين رفتار براى دفع خطر ضرورت دارد. هر چند شايد خود اين شخص چنين تصورى داشته باشد که براى دفاع از خودش دست به اين کار زده است، اما اين رفتار بيش از آنکه با دفاع مشابهت داشته باشد، با انتقام شباهت دارد.

- خطر و تجاوزيکه مدافع درصدد مقابله با آن برآمده است، نبايد به سبب اقدام آگاهانه يا تجاوز خود او ايجاد شده باشد. به عبارت بهتر، اگر شخص الف رفتارى انجام بدهد که موجب شود شخص ب تحريك شود و به او حمله کند، شخص الف ىى تواند دفاع از خود در برابر اين حمله را دفاع مشروع بدانند. به همين دليل، اگر در جريان آن، دست به رفتارى بزند که به قتل يا ضرب و جرح مهاجم منتهى شود، مسئول رفتار خود خواهد بود و به خاطر آن مجازات خواهد شد. فرض کنيد شخصى با کتک زدن ديگرى، او را تحريك کند و اين شخص در اثر ايراد ضرب و جرح عمدى، تحريك شده و به او حمله کند. در اين حالت فردى که ابتدا حمله کرده و حالا موردحمله واقع شده است، ىى تواند رفتار خود را دفاع مشروع بدانند.

يکى از مهم ترين موضوعيکه در بالا توضيح داده شد در ماده ۱۳۱ کود جزاى افغانستان هم ذکر شده، اين است (دفاع مشروع در برابر موظف امنيتى در صورتى که وظيفه خود را مطابق احکام قانون وباحسن نيت انجام دهد، گرچه در جريان وظيفه از حدود صلاحيت قانونى خود تجاوز نمايد، جواز ندارد. مگر اين که خوف تعرض به ناموس يا آزادى ناشى از عمل آن به دلايل معقول ثابت باشد).

به هر صورت در بعض حالات طورى اتفاق مى افتد که شخص از محدوده حق دفاع مشروع تجاوز مى نمايد در اين حالت قانون شخص متجاوز را با در نظرداشت شرايط خاص قابل مجازات مى داند چنانچه ماده ۱۳۲ کود جزا در زمينه تصريح مى دارد:"شخص که با حس نيت از حدود حق مشروع مندرج اين قانون تجاوز نموده باشد،جزاى عمل وى در صورتى که جنايت باشد، به جنحه و اگر جنحه باشد، به جزاى قباحث تنزيل مى يابد."

طوريکه خواننده آمديم دفاع مشروع حق مسلم هر فرديکه مورد تجاوز قرار مى گيرد، مى باشد مگر قانون جهت رفع ابهامات و جلو گيرى از زياده روى جهت تامين عدالت یک سلسله قواعدى را وضع نموده است تا شخص که به دفاع مى پردازد در عمل کرد خويش تعدى و تجاوز ننمايد در صورت تجاوز از حق ، قانون آن را مستوجب مجازات دانسته است اما یک موضوع قابل دقت است در صورتیکه موضوع دفاع مشروع مطرح باشد و در آن از طرف مدافع زياده روى صورت گرفته باشد قانون در مجازات آن یک سلسله تخفيفات را مدنظر داشته تا عدالت به بهترين وجه در جامعه تامين گردد.

منابع:

برگرفت از سايت انترنتى،

کتاب حقوق جزاى عمومى ايران،

کود جزا افغانستان.

شرایط دفاع...

اصطلاحات حقوقی

- اجراءآت جزائى:** عبارت از پروسه کشف، تحقيق، تعقيب و محاکمه طبق احکام قانون مى باشد.
- استنطاق:** مطالبه بيان حقايق از مظنون است در رابطه به ارتکاب جرم ، نحوه و انگيزهٔ عمل در حدود احکام قانون. (فقره ۱۲ ماده ۴ ق.ا.ج)
- اسناد:** اوراقى است که حاوى معلومات رسمى يا خصوصى به شمول اوراق تحقيق،گزارش اهل خبره، قرار يا حکم محکمه، نوشته ها، کتاب و يا امثال آن مى باشد.
- اقارب:** زوج و زوجه واصل و فروع آنها براى يکديگر الی درجه دوم،پدر،مادر واصل آنها الی درجه دوم و برادر، خواهر، کاکا، ماما، خاله، عمه و فروع آنها الی درجه دوممى باشند.
- اقرار:** اعتراف به ارتکاب جرم است ، بدون اکراه با رضایت کامل و درحالت صحت عقل در حضور محکمه با صلاحيت.
- اهل خبره:** شخص مسلکييا فنى است که در رشتهٔ معين دارای تخصص، معلومات و تجربهٔ کافيباشد.
- برائت:** حالتى است که محکمه بنا بر فقدان موجوديت دلايل اثبات به بى گناهى متهم و رد اتهام در همان قضيه حکم نموده باشد.
- بى بضاعت:** شخصى است که عايد وى کفاف حد اقل معيشت او را نه نمايد.(فقره۳ ماده ۴ ق.م.م).
- پوليس:** شامل افسر، ساتمنن و ساتونکى بوده که در تشکيل وزارت امور داخله استخدام و جهت تأمین نظم و امن عامه طبق احکام قانون فعاليت مى نمايد. (ماده ۲ ق.پ).
- تحقيق جرم:** بررسى همه جانبهٔ واقعهٔ جرمى است به اساس دلايل جمع آورى شده توسط خارنوال به طريق استجواب و استنطاق از متهم،استماع بيانات يا اظهارات شهود و مطلعين و ارزايى دلايل و مدارک جرمى جمع آورى شده به منظور تثبيت وقوع يا عدم وقوع جرم، شناخت مرتکب و انتساب اتهام به متهم در حدود احکامقانون.
- تعقيب عدلى:** پيگيرى واقعهٔ جرمى و مرتکب آن است که شامل اجراءآت کشف و تحقيق جرم، محاکمه و تنفيذ حکم مى گردد.
- تفتيش:** بازرسى اماکن، اشياء و اسناد است، به منظور گرفتارى مظنون يا متهم، ضبط اشياء وحفظ مدارک جرم.
- تلاشى:** بازرسى بدن، لباس، محمولهٔ شخص و وسايل حمل ونقل است به منظور در يافت مدارکجرمى.
- توقيف:** نگهدارى و سلبآزادى مؤقت مظنون يا متهم است در مرحلهٔ تحقيق و تعقيب عدلى به امرخارنوال يا محکمه در محلى که طبقحکم قانون به آن اختصاص يافتهاست.
- جرم:** اجراى عملى که قانون آنرا منع نموده و يا امتناع از عملى که قانون به اجراى آن امر نموده باشد.
- جرم مشهود:** جرم در يکى از احوال آتى مشهود شمرده مى شود:
- ۱-مرتکب حين ارتکاب جرم يا اندکى بعد از ارتکاب ،مشاهده يا بلافاصله از طرف مردم گرفتار شود.
- ۲-مرتکب بعد از ارتکاب جرم، فرار و بلافاصله از طرف مجنى عليه، پوليس يا مردم شناسائى يا بالفعل تعقيب شود.
- ۳-در صورتى که شخص در محل واقعه با سلاح يا اشيائى گرفتارشود که وضع موجود بر فاعلبودن شخص و استعمال اشيایمذکور در جرم ارتکاب شده دلالت نمايد. (ماده ۸۲ ق.ا.ج).
- حجز:** نگهدارى محکوم عليهمصاب به امراض روانى يا ضعفعقلی ياصغارت است در محلى کهمطابق احکام قانون به آن اختصاص يافته باشد.
- (حفظ اوراق(دوسيه):** تصميمياست که توسط خارنوال مبنى برتعويق اجراءآت (حفظ

مساوات درتعلیم وآموزش زن و...

مجسمهٔ «مساوات درتعلیم وآموزش زن و...» در کابل

ج) آموزش وپرورش عالی باید به کلیه وسایل مقتضی بوزیهبوسیله معمول کردن تدریجی آموزش وپرورش مجانی به تساوی کامل بر اساس استعداد هر کس در دسترس عمومقرار گیرد.

د) آموزش وپرورش پایه (اساس) باید حتی الامکان برای کسانی کهفائدت آموزش و پرورش ابتدائی بوده یا آنرا تکمیل نکرده باشند تشویق وتشدید شود.

ه) توسعه شبکه مدارس در کلیه مدارج باید فعالانه دنبال شود ونیز باید یک تر تیب کافی اعطای بورس ها (هزینه تحصیلی)بر قرار گردد و شرایط مادی معلمان باید پیوسته بهبود یابد.

۳- کشور های طرف این میثاق متعهدمیشوند که آزادی والدین یا سرپرست قانونی کودکان را برحسب مورد در انتخاب مدرسه برای کودکانش سواى مدارس دولتی محترم بشمارند مشروط به این که مدارس مزبور با حد اقل موازین (قواعد) آموزش وپرورش، که ممکن است دولت تجویز یا تصویب کرده باشد، مطابقت کنند وآموزش وپرورش مذهبی واخلاقی کودکان مطابق معتقدات شخصی والدین یا سر پرستان آنان تأمین گردد.

۴-هیچ یک از اعضای این ماده نباید به نحوی تفسیر گردد که با آزادی افراد واشخاص حقوقی به ایجاد واداره موسسات آموزشی اخلال نماید.مشروط بر این که اصول مقرره در بند اول این ماده رعایت شود وتعلیماتی که در چنین موسساتی آموزش داده میشود با موازین حد اقل که ممکن است دولت تجویز کرده باشد مطابقت کند.

تساوی حق آموزش در سیدا از جمله حقوق به رسمیت شناخته شده زنان را حق مساوی آموزش با مردان میدانند.حق آموزش یکی از حقوق ماهوی و اساسی به رسمیت شناخته شده برای دختران مانند پسران می باشد که کشور ها متعهد اند تا مکلفیت خویش را جهت تضمین این حق اساسی ادا نماید. چنانکه ماده (۱۰) سیدا تصریح میکند" دول عضو هر گونه اقدام را برای رفع تبعیض نسبت به زنان انجام خواهد داد تا تضمین کنند که زنان در آموزش از حقوق برابریا مردان برخوردارند به خصوص برابری زن و مرد را در موارد زیر تضمین خواهند کرد:

الف. شرایط یکسان در زمینه راهنمایی انتخاب حرفه و فن، دسترسی به آموزش و دریافت شهادتنامه در همه انواع موسسات آموزش در مناطق رستایی، این تساویی باید در آموزش قبل از مکتب، آموزش عمومی، فنی و اختصاصی و آموزش عالی فنی و نیز در همه دوره های آموزش حرفه ای تضمین شود.

ب. دسترسی به برنامه درسی یک سان، امتحانات یکسان، معلمین دارای مهارت ها و صلاحیت های یک سان و محل ها و امکانات آموزشی با کیفیت یکسان.

پ) از بین بردن هر گونه موانع ، مفهوم کلیه نقش زن و مرد در همه سطح و همه اشکال از طریق تشویق آموزش و سایر روش های آموزشی که رسید ن به این هدف را مکن می سازند و به ویژه با تجدید نظر کتاب های درسی وبرنامه های آموزشی مکاتب و متناسب ساختن روش های آموزشی.

ث) فرصت های یک سان برای دستیابی به برنامه های مربوط به ادامه تحصیل، از جمله برنامه های سواد آموزی بزرگ سالان و سواد آموزی عملی به ویژه برنامه با هدف کاهش هرچی سریعتر خلای آموزشی موجود بین زنان و مردان.

ج) کاهش میزان ترک تحصیل دختران و تنظیم برنامه ها برای دختران و زنان که پیش از وقت مکتب را ترک کرده اند.

چ) امکانات یکسان برای شرکت فعال زنان در ورزش و تربیت بدنی.

ح) دسترسی بر اطلاعات آموزشی مشخص برای تضمین سالمندی،تندرسی خانواده، از جمله اطلاعات و رهنمایی در انجام مورد تنظیم خانواده."
دسترسی برابر دختران با پسران در آموزش:

در خیلی از کشورها دسترسی پسران نسبت به دختران به آموزش بیشتر میباشد مثلا: در کشور ما افغانستان خانواده ها بیشتر گرایش دارند که پسران خود را به مکتب بفرستند. دوری مکاتب، مصوّن نبودن راه مکتب برای دختران، عدم پذیریش روحیه جمعی جامعه و رعایت های عرف های نا پسند اجتماعی از طرف والدین امار دختران که به مکتب میروند را کاهش میدهند.

پس دولت مکلف است تا اقدامات را روی دست گیرد که دختران نیز مانند پسران از حق آموزش استفاده کرده و دسترسی یکسان با پسران را داشته باشند حتی اگر ضرورت باشد دولت باید برنامه های خاص را برای سواد آموزی زنان و یاد گرفتن حرفه های مشخص به زنان روی دست گیرد.

بنابراینزنان برای بهره گیری از این حق (آموزش)، نسبت به مردان بنابر دلایل مختلف تاریخی، سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و خانوادگی با مشکلات بیشتر مواجه بوده اند. تبعیض در استخدام و اشتغال و دسته بندی مشاغل به زنان و مردان موجب شده است که زنان اکثراً در مشاغل آموزشی، صحتی وخدماتی شامل باشندو تنها یک تعداد کمی از مشاغل صنعتی را به خود اختصاص دهند. همچنین تبعیض در آموزش های حرفوی ورشد ظرفیت سبب شده است که زنان کمتر مؤفق به دست یافتن به شاغل مدیریتی و عالی شوند و اغلب به رتبه های پایین تر اکتفا می کنند.

منابع وماخذ:

قرانکریم.

احادیث نبوی.

قانون اساسی .

قانون منع خشونت.

اعلامیه جهانی حقوق بشر

کنوانسیون بین المللی اقتصادی ،اجتماعی وفرهنگی

سال سیزده هم

شماره ۱۹۰

پاسپورت یا مدرک...

۲-کارکنان اداری و تخنیکی نمایندگی های کشور در خارج و همسران آنها.۳- فرزندان کارکنان دیپلوماتیک و نمایندگی دایمی افغانستان در سازمان ملل متحد و سازمان های بین المللی و منظوقی.

۴- مریضان یا مجروحین اردوی ملی ، پولیس ملی و امنیت ملی یا سایر اشخاصیکه در راه دفاع از حریم کشور مجروح یا معلول گردیده و غرض معالجه و تدایو رسما به خارج کشور اعزام میگرددند.

در فقره یک ماده یازدهم این قانون مدت زمان پاسپورتهای سیاسی و مخصوص پنج سال و از پاسپورت خدمت ده سال ذکر گردیده است.در فقره دوم این ماده مبنی بر تجدید پاسپورتهای مندرج فقره یک(پاسپورتهای سیاسی و خدمت) این ماده به عهده وزارت امور خارجه می باشد.

پاسپورت عادی:

با در نظر داشت ماده ه دوازدهم قانون پاسپورت ، پاسپورت عادی به مقصد مسافرت برای اشخاص طبق تقاضای در خواست دهنده برای مدت پنج سال یا ده سال صادر می گردد.

قابل یاد آوریست که پاسپورت سیاسی ، مخصوص و خدمت از طرف وزارت امور خارجه صادر می گردد و پاسپورت عادی در داخل کشور از طرف ریاست پاسپورت وزارت امور داخله صادر و در ولایات از طرف نمایندگی های آن اسناد ترتیب و طی مراحل گردیده و طبق احکام این قانون از طرف ریاست پاسپورت صادر و توسط نمایندگی های آن در ولایات مربوط توزیع می گردد.

پاسپورت عادی در خارج کشور به اساس ضرورت در حوزه های صدور

در نمایندگی های سیاسی یا قونسلی وزارت امور خارجه طبق طرزالعمل خاص صادر می گردد.

نا گفته نباید گذاشت که پاسپورت عادی به رویت ماده چهارده قانون پاسپورت به رویت تذکره تابعیت افغانی در خواست دهنده طبق طرزالعملی که از طرف وزارت های امور خارجه و داخله ترتیب می شود صادر می گردد.

صدور پاسپورت به مقصد تجارت:

کسانیکه برای تجارت اقدام می نماید و از کشور خارج اجناس به منظور تجارت به داخل کشور انتقال می دهند قانون پاسپورت در زمینه احکام آتی راپیشبینی نموده است .

نظر به ماده پانزدهم این قانون می توان گفت که پاسپورت عادی به مقصد تجارت به اشخاص ذیل صادر می گردد:

۱-رییس ، معاون یا هیئت عامل شرکتهای تولیدی ، خصوصی، صنعتی ، زراعتی ، ساختمانی و موسسات خدماتی برویت جواز نامه تایید شده مرجع صادر کننده.

۲- تاجر انفرادی یا وکیل قانونی وی برویت جوازنامه تایید شده مرجع صادر کننده.

با اخذ این پاسپورت افراد می توانند مطابق قانون به نقل و انتقال اموال تجارتی مبادرت ورزند.

صدور پاسپورت به مقصد کار:

در را رابطه با این موضوع ماده شانزدهم قانون پاسپورت ذیلا صراحت دارد:" پاسپورت برای اشخاصی که به مقصد کار عازم خارج از کشور می گردند به معرفی کتبی وزارت کار و امور اجتماعی ، شهدا و معلولین ، پاسپورت عادی صادر می گردد."

صدور پاسپورت به مقصد تحصیل:

افراد و اشخاصی که برای ادامه تحصیلات عالی از طریق بورس ویا با پول شخصی خود از کشور خارج می شوند باید جهت سفر خود از طریق وزارت معارف و تحصیلات عالی اقدام به اخذ پاسپورت نماید ماده هفدهم قانون پاسپورت در زمینه چنین تصریح می دارد:" برای اشخاص که به مقصد تحصیل به خارج از کشور سفر می نمایند به معرفی وزارت های معارف و تحصیلات عالی و سایر ادارات دولتی یا ارایه اسناد تحصیلی از نمایندگی های سیاسی یا قونسلی کشور ها که به تصدیق وزارت امور خارجه رسیده باشد پاسپورت عادی صادر می گردد."

صدور پاسپورت برای اطفال و اشخاص مصاب به اختلال دماغی:

برای کسانیکه مبتلا به تکلیف روانی و خلال دماغی هستند والدین و یا ولی یا وصی قانونی شان با ارایه در خواست کتبی به مراجع مربوطه می توانند اقدام به گرفتن پاسپورت نمایند. ماده هجدهم قانون مذکور در زمینه می نگارد:"(۱) پاسپورت برای اطفال به اساس درخواست کتبی والدین و یا در حالات خاص یکی از آنها ، ولی ، وصی قانونی شان و یا به اجازه محکمه مربوط صادر می گردد.

(۲) پاسپورت برای اشخاص که مصاب به اختلال دماغی باشند به اساس درخواست قیم یا اقارب نزدیک آنها صادر می گردد."

اسناد مورد ضرورت پاسپورت:

کسانیکه پاسپورت ضرورت دارند با توجه به ماده نزدهم قانون پاسپورت اسناد آتی جهت اخذ پاسپورت مورد نیاز می باشد:

۱-تذکره تابعیت.

۲- ارایه درخواست و یا مکتوب اداره مربوط.

۳- چهار قطعه عکس معیاری.

۴-رسید تحویلی محصول پاسپورت.

صدور رایگان پاسپورت:

ماده بیستم قانون پاسپورت در قسمت صدور رایگان پاسپورت واضح بیان می دارد که کدام افراد که دارای چه نوع شرایط باشند می توانند از پاسپورت رایگان مستفید شوند در این ماده کسانیکه برای تحصیل ، مسابقات علمی و ورزشی و...افراد که باید از صدور پاسپورت رایگان بهره مند می شوند نام برده است در ذیل صراحت ماده فوق را مطالعه می کنیم:

۱-پاسپورت عادی برای اشخاص آتی از طریق ریاست پاسپورت وزارت امور داخله بدون پرداخت محصول صادر می گردد:

۱-اشخاصی که غرض تحصیل عازم خارج کشور می گردند و معرف رسمی وزارت های معارف و تحصیلات عالی و سایر ادارات دولتی یا ارایه اسناد تحصیلی از نمایندگی های سیاسی یا قونسلی کشور ها که به تصدیق وزارت امور

یک پاسپورت افغانستان

یک پاسپورت ایران

یک پاسپورت ترکیه

یک پاسپورت پاکستان

یک پاسپورت اتریش

یک پاسپورت آلمان

یک پاسپورت سوئد

یک پاسپورت دانمارک

یک پاسپورت فنلاند

یک پاسپورت سوئیس

یک پاسپورت یونان

یک پاسپورت ایتالیا

یک پاسپورت فرانسه

یک پاسپورت اسپانیا

یک پاسپورت بریتانیا

یک پاسپورت آمریکا

یک پاسپورت ژاپن

یک پاسپورت کره

یک پاسپورت چین

یک پاسپورت هند

یک پاسپورت روسیه

یک پاسپورت بلاروس

یک پاسپورت اوکراین

یک پاسپورت یمن

یک پاسپورت عراق

یک پاسپورت اردن

یک پاسپورت لبنان

یک پاسپورت مصر

یک پاسپورت تونس

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت الجزایر

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

یک پاسپورت مراکش

